

Образуван КД № 16

Възбуда на г-жа Стефанка

Како докладчик дала се

Наказателния кодекс от 12.05.1998

Позитивно на 12.05.1998

30.04.98 *С. С.* ИСКАНЕ

От група народни представители от 38-ото Народно събрание

1
КС 26
30.04.1998
ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Установяване на съответствието с Конституцията и с международни договори на член 146, 147, 148 отделно и във връзка с член 161 от Наказателния кодекс

По член 149, ал.1, т.2 и т.4

От Конституцията на Република България

Уважаеми дами и господа конституционни съдии,

Сега действащите членове 146, 147 и 148 (обида и оклеветяване) от Наказателния кодекс и още повече начинът на тяхното прилагане са анахронизъм в системата на наказателното правосъдие у нас с това, че предвиждат високи санкции за обида и оклеветяване, дискриминационен механизъм на търсене на наказателна отговорност.

1. Високи санкции за обида и оклеветяване

Член 146 предвижда възможност за ефективно лишаване от свобода до шест месеца за обида; член 147 предвижда възможност за ефективно лишаване от свобода до една година за клевета; член 148, ал.1 е квалифициран състав и предвижда възможност за ефективно лишаване от свобода до две години за обида, а член 148, ал.2 е квалифициран състав и предвижда възможност за ефективно лишаване от свобода до три години за оклеветяване. В края на 20 век това са твърде високи санкции, непропорционални на характера на визираните в тези състави деяния. В този смисъл те са в противоречие с член 10 на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ДВ, бр.80/1992 г.), който гарантира правото на свобода на изразяване и допуска ограничаването на това право само ако то е "необходимо в едно демократично общество". Няма никакво съмнение, че прилагането на тези разпоредби с пълната им сила би било признато от органите по прилагането на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи за нарушение на член 10 от конвенцията. Този международен договор е ратифициран по конституционен ред, обнародван е и е в сила за Република България. Той, следователно, по силата на член 5, ал.4 от Конституцията, има предимство пред тези норми вътрешното законодателство, които му противоречат.

2. Дискриминационен ред за носене на наказателната отговорност

Наказателното преследване по член 148, ал.1, т.3 и 4, както и по член 148, ал.2 във връзка с ал.1, т.3 и 4 от Наказателния кодекс се осъществява по общия ред. Това са състави, които визират наказателна отговорност за обида или оклеветяване на или от длъжностни лица. В тези случаи и наказанията са по-тежки. В другите случаи на обида и оклеветяване, в съответствие с член 161 от Наказателния кодекс, наказателно преследване се възбужда по тъжба на пострадалия. Това е с нищо неоправдана дискриминация в противоречие с член 6 ал.2 от Конституцията, гарантиращ равенството пред закона и защитата от дискриминация на всички български граждани. Длъжностните лица, когато са обидени или оклеветени, се оказват по-добре защитени тъй като от тяхно име действа прокуратурата, която, освен че използва всички дадени и по закон правомощия, които са големи в Република България, не струва нищо на потърпевшия. Този стандарт е освен това в нарушение на член 10 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. Европейският съд за правата на човека, по делото на Лингенс срещу Австрия (Решение от 24 юни 1986 г.) прие, че изказвания, които засягат дейността на публични личности заслужават по-високо ниво на защита. В този смисъл е и решението на Конституционния съд по конституционно дело № 1 от 1996 г. (ДВ бр.55/1996 г.)

Уважаеми дами и господи конституционни съдии,

Предвид гореизложеното, молим да установите противоконституционността и противоречието с Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи на следните разпоредби от действащия Наказателния кодекс на Република България:

- в член 146, ал.1 текста: "... с лишаване от свобода до шест месеца...";
- в член 147, ал.1 текста: "... с лишаване от свобода до една година...";
- член 148 - целият.

Иейер Василев Мунтаршев
Евгений Козлов
Иван Борисов
Александър Иванов
Станмир Калев Каревски
Кора Умеда Жува
Емен Етем Тошкова
Михаил Емин
Александър Йорданов

V Планет Георгий Разов - ОУВТМЦР - Разов

Кат. Александр Карскасанов
Соня Марк Сиданов

Ульян Дамуров Бейит

Гарамы и. Арапов

Ламия Косов Косагунов - Косагунов

Муса Саер Хаифи

Мухан Толопов - А.

Димитр Пугель - Димитр

Сейфулла Алиев
Занно Цовнов

Тонко Тонколов: не се прокуперим на
конституцията, а се е ТОНКО

Арап Арсланов 48023892

Алиса Умаров 4606216800

Гроздев Жазар - Гроздев

Христо Сиданов 5408306664

Мамия Темуров 642085289

Ираген Ираген Ираген

Алиса Кориев - А. Кориев

Алиса Павел

Алиса Хаифи

Ираген Ираген

Стефан Тейтунджиев - ~~Стефан~~
Звонко Звонков - ~~Звонко~~

Венц Димитров - ~~Венц~~
Иван Димитров - ~~Иван~~

Звонко Звонков

Георги Пиритски

Рад Станков

Иван Софиев - ~~Иван~~

Георги Димитров

Стефан Софиев - ~~Стефан~~

Иво Станков

Борислав Китов

Мончо Христова

Александър Иванов

Оливи Иванов

Алессо Алексиев

Иван Георгиев - ~~Иван~~

Иванчо Иванов

Иван Иванов

Антонис Георгиев

Георги Георгиев

Иван Витков

Григорий Иванов - ~~Григорий~~
Петро Тодоров

о.м.в.зл. 148 (1) т.4.

да отиде само
лишаването от
свобода